

Pravdomluvné ústa.

V Pešti.

Tiskem Viktora Hornyánského.

1876.

Praydomlumné ústa,
Signatúra!

Čís. prírast. P 28946

Čís. inv. den. I 62361

Knižnica Štátneho pedagogického ústavu v Bratislave.

REVIZIA
1965

REVIZIA

1976

Malý, 6 ročný chlapec Ďurko Washington zabával sa raz doma v zahrade. Kvety kvitly a ptáčky nôtily si piesničky. Ale Ďurka ani kvietky ani ptáčatka nete-

šily, lebo ťemu milší bol pekný nožík, ktorý mu jeden z kamarátov daroval. On bol pyšný na tento dar a s radosťou obzeral pekné črenky a ligotavé ostrie na ňom. Všetko drevo, čo mu v cestu prišlo, postružlikal a nejednomu kvetu odťal korunku, mysliac si, že teraz všetky kvety pohubit' môže.

Ďurkov otec s veľkou starostlivosťou dochoval bol jednu hruštičku

Aj k tejto prišiel bol Ďurko so svojim nožíkom a velmo ju poranil, tak že stromček ten potom aj zhyňul. Nepomysliac Ďurko na to, čo urobil šiel nožík kamarátom ukázať.

O chvíľu príde otec do zahrady obzerá stromky a zazre, že je hruštička zranená. S mrzutosťou opytoval sa služiek že kto to spravil, avšak nikto mu nič povedať nevedel. Konečne zpýtal sa aj Ďurka. Videl Ďurko, že je otec namrzený a že ho za priestupok pokutovať bude, ale vedel aj to, že je lhat' hriech; preto povedal:

„Milý otče, ja nemôžem lhat', ty to dobre vieš; ja som poranil hruštičku týmto mojím nožíkom.“

„Poď ku mne syn môj!“ riekol otec

„ty si mi za stromček ten zaplatil ak budeš vždy tak statočný že pravdu povieš, čo kôľvek z toho vyplynie.

Ďurkove ústa byly pravdomluvné, preto je celkom prirodzené, keď v mužskom veku l'úbil ho celý národ a keď vyvolil si ho na mnoho rokov za náčelníka a hlavu.

Lhat' je hriech, ktorého sa deti bohužial často dopúšťajú. Mnohí ktorých sa hriech tento pridržal, ho za prameň všetkých iných hriechov považovali.

Ktože bude lhárovi verit', čo by dakedy aj pravdu vravel. On podobá sa zlým hodinkám, ktoré idú síce, ale nikto sa dl'a nich spravovať nemôže, pretože sa často dokázalo, že sú zlé. Keď vol'akto len dakedy pravdu vraví akože sa mu potom má všeobecne verit'? Takí l'udia, ktorí lhajú, nemôžu byť nikdy nikomu užitočnými ani milými; každý bude od nich utekať ako od takých, s ktorými je najlepšie nemať nič do činenia. A jestli sa nám dakedy aj podarí druhých oklamať, ved' my zvieme, že skôr pozdejšie príjde náš klam na javo a to k našej hanbe a potupe.

Aj v písme svatom čítame o takých,

ktorí nemali pravdomluvné ústa.“ Rozpomen-
te sa na synov Jakobových, ktorí šaty
Jozefove krvou z kozy natrené k otcovi
doniesli vraviac, že Jozefa divá zver roz-
trhala.

Géhazi dostal klamom od jedného
syrského kapitána dva centy striebra a dve
sviatočné rúcha, ktoré on velmo opatrne
do jednej väži skoval. Avšak a nedlho pre-
svedčil sa, aký následok klamná reč a skutok
máva, vyšed málomocný od proroka.

I druhý raz totiž oklamal pána svojho,
skrže čo klam jeho na svetlo vyšiel a on
bol na vždy vypovedaný. Ďalej čítame v
písme sv. o Ananiášovi a Saphire, ktorí
lhali duchu svätému a preto hneď zdechli.

Všetci títo zkusili, že lož len zármu-
tok, potupu a smrť prináša. Písmo sv.
hovorí nám, že nič niet tak skrytého, čoby
nebolo zjaveno, a že všetka lož na javo
výnst' musí, a že všetci tí, ktorí sa jej do-
pústia a bez odpúštenia hriechov zomierajú;
do pekla uvržení budú, kde pálit' jích bude
oheň sirkový.

Viem, že ťažko padne mládeži vyznat'
„Zle som spravil“ avšak to je počiatok
polepšenia. Také diet'a môže k potešeniu

slúžiť, ktoré jako Ďurko Washington svoju chybu vyzná a tých, ktorých oklamalo odprosí. Avšak predovšetkým pred Hospodinom máme priestupky naše vyznávať, lebo on vstave je všetkým tým, ktorí v neho opravdove veria a hriechov svojích ľutujú, tieto milostive odpustiť. O by ste milí čitatelia i vy skrze vieru k Spasiteľovi svojmu, od všetkej viny a moci hriecha osvobodení boli!

O jednom chudobnom a predsa bohatom človekovi.

V istom „dome chudobných“ sedel v zíme pri lahodnom ohni na kozube horiacom jeden starý muž. On bol temer celkom hluchý a na celom tele chorý, a nielen to, ale trápily ho aj všakové žalosti.

Navštívivac ho raz istý priateľ zpýtal sa ho: „Čo porábate?“ „Čakám,“ vetil stárec. „Na koho?“ „Na príchod Pána.“ „A prečo tak túžobne čakáte na neho?“ zpýtal sa zase priateľ. „Ponevác mám nádeju potom na veľké veci. On totiž

zaslúbil, že potom, keď príde, všetkých, ktorí ho milujú korunou spravodnosti obdarí.“ „A načom zakladá sa táto vaša krásna nádeja?“ zpýtal sa ho zase. Stariec ten položil si okuliare na oči otvoril už dost' využívanú bibliu a ukázal slová: „Ospravedlnění tedy jsauce -z víry, pokoj máme s Bohem skrze Pána našeho Jezu Krista, skrze nehož i prístup měli sme věrau k milosti této, kterauž stojíme a chloubíme se náději slávy Boží.“

O šťastný človek, ktorý chudobný bol síce na statky sveta tohoto ale bohatý vo viere!

Vidíš diet'a moje. muž tento bol chudobný a predsa bohatší, než tisíci z tých najbohatších a najprednejších sveta tohoto ľudí, lebo dosiahol pokoja s Bohom v Krista Ježiša takže mohol v trpeľivosti u prostred nerestí a žalostí a chudoby čakať, až vezme ho Pán k sebe.

Jestli chceš i ty opravdove šťastným byť, hľadaj Pána Ježiša za mladí, lebo to je jeho veľká milosť, že ač bohatý, chudobným stal sa pre nás, aby sme my chudobou jeho sbohatli.

O poctivom chlapcovi.

Ťažko Bohurád prišiel do jedného veľkého sklepu za učňa. Jeho Pán zakázal mu jedných francúzskych hodín, ktoré za sklom visely, sa dotknúť.

Za istý čas poslúchol Janko Pána svojho; avšak jedného dňa tak zachvátila Janka zvedavosť, že aj na povinnosť zabudol a silou mocou chcel stroj hodín tých vidieť.

„Nemôžem nič na nich zahubiť, keď ich len obzriem“ povedal polohlasne „Pán Poleský je príliš sobecký so svojimi hodinami a myslí snád, že som ja taký nešikovný a netrebý že s takými vecmi zachádzať neviem. Ale ja viem a teraz tie hodiny obzrem.“

I odložil pekne sklo z nich, otvoril ich a zvedave pozoroval stroj.

Avšak s tým nebol spokojný, vzal hodinky dolu, položil ich na stol a začal ich klúčikom nat'ahovať.

Zrazu pukne vol'ačo v hodinkách a začne vrčať, a hodiny zastaly.

Pretrhol štrunu.

Chudák Janko bol teraz vo veľmi

zlom položení. Prvé čo mu napadlo bolo, že ved' ho nikto nespozoroval, a preto že zase položí hodiny na miesto, mysliac si, že nepovie nič, a že sa pán nenahnevá.

Ako si rozmyslel tak aj urobil. Hodiny postavil na miesto a odišiel i izby von.

Keď pán Poleský do sklepu vkročil, zadivil sa, že hodiny stály, ale nemal ani najmenšieho podozrenia na Janka, o ktorom sa rozprávalo, že je poslušný, a preto pánovi ani nenapadlo, žeby to on bol urobil.

Hodinku dal posprávat', bez toho, aby bol d'alej po príčine zahľubená pátral.

Avšak akože sa cítil Janko? Či bol spokojný? Na št'astie k jeho veľkému blahu nie. Jeho svedomie ohlasovalo sa, ke nejednal dobre, keď neposlúchol pána, eď medzitým jeho ctí žiadost' nedovoľovala mu s pravdou na svetlo výnst'. Preto bol veľmi nešťastný. On cítil sa byť vinným, a hanbil sa sám za seba.

Keď takto za dlhší čas vnútorne trpel, predsavzal si, že pôjde k pánu Poleskému a že vyzná mu prehrešenie.

„Po prosím ho“ vraj „aby dovolil za naprávanie hodínok mne platiť.“

S týmto úmyslom vkročil ráz ráno do izby pánovej, práve, keď bol samotný a povedal: „Pane Poleský, prišiel som k vám, abych vyznal vám svoju vinu, ktorú ste vy pri mne nespozorovali. Stroj na hodinách som ja pokazil. Odpust'te mi to, že som sa ja hodín tých proti výslovnému zákazu vášmu týkal a dovoľte mi škodu vynahradiť.“

So zadivením pozeral pán na Janka. Bolelo ho to, že zkusil; že chlapec ten urobil také niečo, čo dôveru jeho v neho zoslabilo, ale páčila sa mu tá šlechetnosť, že chybu svoju uznal a zvlášte to, že chcel škodu vynahradiť. Po istej chvíli povedal Poleský: „Áno Janko ja ti odpúšť'am, mrzím sa na teba pre tvoj priestupok ale ctím t'a pre tvoje vyznanie. Kebych nebol presvedčený, že si to zo strachu neurobil, menej bych si t'a ctil, ale takto zas ti darúvam moju dôveru a k vôli tebe pristávam, abys ty škodu zaplatil.“

Milé deti moje čo myslíte vy o Jan-kovi? Či bol statočným chlapcom?“ Na každý pád bol. „Či ho obdivujete?“ A ja viem že áno. Chráňte sa jeho chyby ale keď pokušenie vás premôže vynaznajte vinu

svoju otvorene, sami od seba a hľadte všetko statočným spôsobom na dobré obrátiť. Pamätajte, že je na veky statočne spáchanú vínu vyznat' a že zaprenie a skrivanje chyby na veľkú nízkosť, a boha prázdnosť ukazuje.

O černochovom synovi.

Jedon černochoch na brehoch afrických, v dánskej osáde bývajúci bol sa skrže mnohé nehody, ktoré na neho prišli veľmi zádl'žil, tak že už žiaden prostriedok k zaplateniu dlžôb nemal a veritelia naňho naliehali. „Nemám ničoho,“ povedal nešťastný ten človek, „len moju osobu.“ Jestli chceš predaj ma.“ A tvrdo srdci veritel' ten ho aj predal.

Nato bol s viac otrokmi na spoločnej reťazy, ako sa to robíť zvykáva skovaný a na breh morský odvedený. Tu bavil sa (ostal), kým len loď tá ktorá otrokov do západnej Indii vozila celkom naložená nebola. Pred odchodom však prišiel jeden mladý černochoch rodinou sprevádzaný ku brehu a povedal, že je hotový na miesto

jednoho z prítomných otrokov vstúpit'. Zavolaný lekár dánsky prezkumajúc ho povedal, že to nebude zlá čara. I dovedli toho staré ho černocho. Avšak jaký výjav! syn zazrúc otca padol mu okolo krku a slzy radosti vylieval nad tým, že môže otca svojho oslobodiť. Ret'az otvorili, otca vypustili a syna okovali, ktorý stál pokojne a prosil otca, aby sa preňho ani najmenej nesmútil. Avšak hlboko dotkol sa výjav tento aj dánskeho lekára, ktorý oznámil to miesto držiteľ'ovi. Dojatý láskou ku blížnym tento dal si rodinu ta predvolať spravil s nimi smluvu, že kúpnu cenu splácať budú, dal teda vypustiť i šlechetného syna a pustil ich do vlasti a domoviny.

Pán Bôh číta.

Ako sa raz dve deti v chyži hrali, doniesla matka v košiariku koláče.

„Ja si vezmem jeden“ povedal chlapec keď matka z chyží vykročila, a už siahal rukou po košiaru.

„Nechaj“ povedala mu sestra zdržujúc ho, či si zabudol, že sa ich nesmieš týkať.

„Ale ved' to mama nespozoruje, ved' ích ona nečítala,“ povedal zase chlapec chtiace sa sestry oslobodiť a koláč vziať.

„Keď ích neprečítala mama, ale ích prečítal Pán Boh, lebo on vie o všetkých vecách“ povedala Sestra.

Chlapec odtiahol ruku a od úmyslu svojho upustil.

Milé deti! Nezabudnite na to že „Pán Boh číta.“

O trapidle.

„Milý ujček, či dnes výjdeš do poľa?“
„Bezpochyby nie, milý Danielko“ odvetil ujec zodvihnúc oči, z knihy a hodiac na chlapca karhavý zrak. Nato čítal ďalej.

Chlapec vyhnul zraku ujcovmu a začal bez toho, aby bol vedel čo robí mač'ke do nosa pýchať. Jej sa pravda nepáčilo a preto zmravčiac zodvihla labku a podriapala Ďaníka až mu krv vystriekla a on od bol'asti skrikol.

„Čo ti je zase?“ pýtal sa ujec položiace knihu na stranu a zazrúce krv na ruke chlapcovej.

„Táto špatná mačisko ma podriapala,

milý ujčok!“ odvetil Daniel kopnúc medzi-
tým mačku nohou.

„Ale Daniel nebud' taký ukrutný ku
mačke. Keď je nepriateľská to ju nena-
praví ani kopanie. Ale to není jej zvyk a
preto myslím že si jej vol'ačo ublížil. Či
je tak Danko?“

„Ja som sa len s jej nosom ihral.“

„To jest mladý pán ty pýcháš mačke
do nosa a poneváč táto nevie, že za zlé do-
brým odplacovat' má, tak t'a podriapala.
Keby mala rozum a keby bola tak vycho-
vávaná ako ty, tak by som ju pokáral.
Takto ale musím teba obvinovat', že si ju
pýchal; avšak dúfam, že t'a ten švík na
ruke odučí druhých trápiť.“

Daniel urobil nevrlý obličaj a vylí-
zoval si krv z rany, keď sa medzitým ujec
zas do knihy pohrúžil. Sotvy prešlo 5 mi-
nút a už zas sa zpýtal chlapec ten ujca:

„Milý ujčok! čo myslíš, či bude dnes
pršať?“ Starý pán tak bol v čítaní pono-
rený, že ho ani nepočul ale v čítaní pokrač-
oval. Nato Daniel prišiel k nemu položil
ruku na jeho plece a riekol:

„Milý ujčok!“

„Čo chceš Daník môj? zpýtal sa starý pán a hneď sa obrátil.

„Čo myslíš, či bude dnes pršať?“

„Nie, to nemyslím, ale prial bych si keby si aj ty vzal knihu do ruky a keby si bol ticho, kým dočítam.“

Daniel zas zmrštil tvár posadil sa pod pec a griablal po nej. Sotvy však prešly 3 minúty, a už Danko zas zabudol na výčitku a zpýtal sa ujca:

„Či si ešte nedočítal, ujčok?“

„Danko Danko ty si také trápido, aké som ešte nevidel“ riekol ujec trochu domrzený, lebo už z trpelivosti vyšiel. „Ja bych t'a rád mal prí sebe, keby si len za okamžik ticho posedel; keď ale nemôžeš ticho sedieť musíš ísť do kuchyni (?) Ale že nevyndi z nej, kým t'a nezavolám.“ Dankovi sa tvár zmraštila a hybaj šiel do do kuchyni, kde sa jeho sesternica lekciu učila.

„Prosím t'a Daník“ riekla milým hlasom „sadni si za chvíľku ku obloku kým sa ja naučím lekciu. Potom sa budeme pekne zabávať.“

„Dobre Emka“ povedal Daniel, „ale že sa ponáhl'aj.“

Nestačil si sadnúť už sa pýtal: „Emka prečo ty tam sedíš a nie tuto?“ „Lebo sa tu lepšie môžem učiť,“ povedala Emka z knižky ani oči nespustiac.

„A ako sa budeme hrať, keď sa naučíš?“ zpýtal sa zase.

„Daj mi prosím t'a teraz pokoj kým sa učím, ved' tí potom poviem.“

„Ty si nejaká dnes mrmlavá,“ odsekol Daniel mrzute.

„Čo by som bola“ odvetilo dievča „ja sa najprv chcem lekcii naučiť ako mi mama kázala, a len potom sa budem môcť s tebou zabávať. Daj mi len ešte pár minút pokoja a potom sa budeme hrať na čokoľvek.“

Celú minútu sedel teraz Daniel pokojne a zas začal: „Emka, či si sa už naučila?“

„O Daník ako má ty trápiš“ rieklo dievča.

V tom však zavola Daniela tetka a tak Ema v pokoji učiť sa mohla ďalej.

No milé deti, čo myslíte o Dankovi. On trápil každého tak, jako som vám to teraz rozprával; nedal nikomu pokoja.

Domácích trápil darobnými otázkami

chlapcov v škole pícha kváče a knížku jím griable a tak íck k nepozornosti popudzuje a v učení jím prekáža. Čo myslíte o nom a o jeho zlej obyčaji?

Však ver sa nazdáte, že je s nejakým neposedlým spriatelený?

Ja sa však domnievam a verím, že ak sa aj medzi vámi také trapidlá najdu, že sa od teraz toho vystríhať budete, lebo je to jedna veľmi zlá obyčaj, ktorá robí človeka veľmi odporným.

Dobrý pastýr.

Milý Spasiteli, Pane Jezu Kriste !

Tys pastýr dobrý, to ja viem iste.

Ty verne oštríhaš, drahé svoje stado,

Ono Tebe v moc dáva sa rado

A preto ovečkou chcem i ja Tvojou byť

Chcem i ja vždycky v Tvej milosti žiť

Chcem verne poslúchat' ja hlasy vždy

Tvoje

A s báznu hl'adat' spasenie svoje

Preto prím ma Pane pod svoju

ochranu

Prím ma za milého syna

Boh t'a poteší čo ti hned' aj otca aj matku vezme ved' je on „otcom sirôt.“

Jeden druhý chlapec, čo do nedelnej školy chodil povedal, že keď sa modli, tak sa mu zdá, ako čoby jeho srdce vavelo. A takáto modlitba je pravá keď srdce s Bohom sa rozmlúva, a preto, keď klačíš s takými, ktorí sa modlia, vtedy tvoje srdce má sa spolu s nimi modliť. Lebo ved' že jestli modliac sa v skrytosti, nemodlíš sa zo srdca s tým sa len bohu rúhaš, a čo myslíš, či t'a bude potom milovať?

Istô 4 ročnô dievčatko keď sa s kamarátkami už dost' naihralo zaviedlo ích na tajné miesto, chtiac sa tam modliť. „Matku nemalo to dievčatko pobožnú, ani sa nikdy nemodlila. Keď potom vnišlo dievča to do chyží spýtala sa ju matka že čo robila. Táto ale keď matka sl'úbila, že sa jej nič nestane povedala: „Modlila som sa Pánu Bohu.“

„A prečo si sa modlila, dcérka moja?“
„Lebo viem že ma Pán Boh počuje a ja to rada robím.“

„Nuž a ako to ty vieš, že t'a Pán Boh počuje?“

„O tom som presvedčená, lebo mi to moje srdce vraví.“

A modlitba táto šla dievčatku tomu zo srdca, ona cítila, čo sa modlila. Jej srdce shováralo sa s Pánom Bohom.

A preto keď sa modlit' budeš, na veky ti bude vol'ačo šoptat', že t'a Pán Kristus rád vidí, lebo on vraví: „Kdekoli se shromaždí dva neb tři ve jménu mém, tam jsem ja u prostřed nich!“

Keď malá Anička Pobožných o tomto diktum rozmyšľovala, zvolala radostne: „Oh s drahým Pánom Bohom mám hovdovat'. S milým Pánom Bohom!“ A v skutku tak je.

Viem že viete, že keď sa priatelia ku hodovaniu sídu, že sa dôverne zabávajú a vospolok sa obveselia a potešia. Práve tak bude aj s tými, ktorí opravdove ku Kristu Pánu prichádzajú. Oni nachádzajú sa v spoločnosti s Bohom, Ježíšom Kristom a Duchom svatým a rozmlúvajú sa s nimi v srdci.

Jedno poldruha ročnô diet'atko, išlo raz s rodičmi svojimi ku strýcovi na návštevu.

Otec tohoto diet'at'a mal tú obyčaj,

že sa každé ráno a každý večer aj pred aj po obede naveky pomodlil.

Strýc ten bol svetského smýšľania a preto nie je div, že pri obede bez pomodlenia sa dary Božie požívať začali.

Diet'at'u však vol'ačo chybovalo, lebo sa hned' na toho hned' na druhého dívalo, bez toho, aby sa pokrmu bolo dotklo. Naraz, vidiac, že nikto nestrojí sa Pánu Bohu za prinesené na stôl dary d'akovat', složilo ručičky a rieklo: „pomodlime sa,“ a začalo sa takto modliť:

„Požehnej stůl tento Paně a. t. d'.
Všetci boli ticho, kým sa diet'a nepomodlilo, a mysleli si že Pán Boh skrze ústa detí moc svoju zjavuje.

Strýc i tetka stali sa teraz veriacimi krest'anmík čomu zajiste mnoho dopomohly slová a modlitba diet'at'a toho.

A preto nezabudni nikdy diet'a moje, kdekolvek budeš, pánu Bohu za nezaslúžené dary jeho d'akovat'.

O šťastných následkoch, ktoré mala modlitba otca zo synčokom.

V jednom slovenskom mestečku býval jeden pobožný kupec, ktorý sa na veky, keď nebol na cestách so synčokom svojim do komory modliť chodieval.

Matka, ktorá nebola taká pobožná už sa na to aj mrzela. Raz išla počúvať jích ako sa modlili, ku dverom, a keď vyrozumela, ako vrúcné sa i za ňu Pánu Bohu modlia, otvorila potichu dvere, vnišla do komory, klakla si ku manželovi a vylievala horké slzy žiaľu a pokania nad dosavadným obcovaním. Následok toho bol, že sa odtedy celkom premenila a stala sa pobožnou.

Vidíte milé deti! „Tolik môže modlitba spravедlivého opravdová. Jak. 5, 16.

Kniznica štátneho pedagogického ústavu
v Bratislave

428

